

Przedpłać na „Gaz. Nar.” wynosi:

niesięciennie	we Lwowie na prowincję za granicą	1 zł. 50 ct.	2 zł.
kwartalnie	1 zł. 50 ct.	6 zł.	7 zł. 50 ct.
półrocznie	9 zł.	12 zł.	15 zł.

Doniesienia prywatne, jakoteż o zaręczynach, lachach, weselach, nabożeństwach żałobnych, pogrzebach, dalej nekrologi, opisy uci i zabaw prywatnych, reklamy dla balów, odczytów i koncertów, doniesienia o zgonach lub o znalezionych przedmiotach i t.d. przyjmują się do umieszczenia tylko za opłatą po 50 centów od wiersza.

Numer kosztuje 6 ct.

GAZETA NARODOWA

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

BIURA REDAKCYI: ul. Kopernika 7. I piętro
otwarte od 10—12 rano i od 5—6 wieczorem.

Redaktor: Dr. ALEKSANDER WAGEL.

BIURA ADMINISTRACYI: ul. Karola Ludwika 3 (sklep)
otwarte od goda. 8 rano do 7 wieczorem bez prz. rwy.

Stan wyjątkowy.

Lwów 12 października.

Od dnia dzisiejszego istnieje stan wyjątkowy już tylko w 22 powiatach zachodniogalicyskich i w mieście Krakowie. Niewątpliwie w ciągu bardzo niedługiego czasu zniesiony on zostanie znowu w kilkunastu powiatach, a że i procesy karne o zaburzenia zostaną wszczęte po koniec bieżącego roku połączono, więc w tym czasie i w reszcie powiatów zarządzenia wyjątkowe zostaną cofnięte tak, że sejm, jeśli będzie jak zwykle na styczeń zwolany, zbierze się już wśród zupełnie normalnych stosunków w kraju.

Jeśli dziś jeszcze powracamy do sprawy stanu wyjątkowego, to celem sprostowania organu lewicy sejmowej, który przytoczył wczoraj niektóre ustępy z obszernego artykułu petersburskiego *Kraju* w ten sposób, iż może się wydawać, jakoby *Kraj* podzielał zapatrywania tych, którzy domagają się bezwzględnej zniesienia z całym krajem zarządzeń wyjątkowych. Otóż tak nie jest. I owszem, *Kraj* wyraża zdanie, że uchwała wiedeńskiego Koła polskiego „o d p o w i a d a o tego stopnia poglądom większości galicyjskiego społeczeństwa, że nawet najbliżsi przyjaciele polityczni pp. Weigla, Rutowskiego i Lewickiego opuścili ich w tej walce i nie tylko hr. Wojciech Dzieduszycki, prof. Madeyski, ale nawet posłowie lwowscy i sam dr. Pięta, który przewodził wiecowi lwowskiemu, domagającemu się zniesienia stanu wyjątkowego, przyłączyli się do większości.”

Nadto uważa *Kraj*, że jakkolwiek Koło polskie bezspornie ma prawo wyrazić swoje przekonanie, to jednak równocześnie orzec nie może: „i że ma zaufanie do namiestnika i że mniema, iż namiestnik nie zna potrzeb kraju i wbrew jego interesom postępuje” — nie może mu powiedzieć: „zostań na swem stanowisku, ale czyń inaczej, niż ci twoje sumienie nakazuje”.

„Przekonać się” — powiada *Kraj* — o sbyteczności zarządzeń wyjątkowych można było jedynie drogą doświadczenia, czego na swą odpowiedzialność wziąć nie chciał ten, którego obowiązkiem byłoby kazać potem strzelać do bezbronnych, gdyby doświadczenie nie się było powiodło: namiestnik Galicyi.

„Hr. Piniński jest sam przeciwnikiem ustaw wyjątkowych i ambicją jego ciepłemu musi srożyć, że on właśnie, powitany z całym zaufaniem jako namiestnik przez wszystkie stronnictwa, rozpoczął musiał swe rządy od ograniczenia swobód konstytucyjnych, których zagorzałym jest zwolennikiem. Przekonania te hr. Pinińskiego są powszechnie znane i okoliczności na przyczyniła się niemało do tego, iż nie wątpliwo, że ogłoszenie stanu wyjątkowego było rzeczywistą koniecznością i że smutna ta konieczność trwać nie będzie ani chwili, gdy przestanie już być konieczną. Z jednej strony ufnosć do osoby nami-

stnika usuwała obawy, by stan wyjątkowy nie stał się przyczyną jakiegokolwiek nadużycia i by przedłużonym po nad potrzebę, z drugiej zaś — świadomości ogólna, że na namiestniku ciąży w pierwszym rzędzie odpowiedzialność nie tylko za utrzymanie ładu i zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich obywateli, ale i za niedopuszczenie do zaburzeń i w następstwie konieczności represyi, sprawiała, że nikt nie podawał w wątpliwość zdania, że namiestnik jest właściwszym sędzią co do potrzeby wprowadzenia lub nie ustaw wyjątkowych.”

Z bieżącej chwili.

Lwów 12 października.

Dzisiaj wyrusza cesarz Wilhelm z żoną, niemieckim ministrem spraw zagr. Bilowem i pruskim ministrem oświaty i wyznań na Wschód, do Jerozolimy i Palestyny, na poświęcenie niemieckiego zboru protestanckiego w mieście najświętszem na ziemi. Jak wiadomo, cesarz zrazu marzył o tem, że po jedzie do Palestyny w orszaku protestanckich monarchów Rzeszy i przedstawicieli obcych dynastji protestanckich, tudzież przedstawicieli innych kościołów protestanckich. Z pierwszym i drugim marzeniem wrychle musiał się pokonać, a i obce kościoły protestanckie odmówiły asysty swojej. Nagle wreszcie sobotę postanowił zamieścić wycieczki do Egiptu, która miała do reszty światem orientalem okraszyć podróż cesarską — z dwóch miesięcy jej odpadło zatem przeszło trzy tygodnie. Berliński telegram *Fremdenblattu* tłumaczył tę zmianę wiadomościom już, wiele problematycznym względem na otwarcie rajchstagu, jednakowoż dodaje: „A nadto wycieczka na dolinę Nilu wielceby utrudniła bezpośredni kontakt cesarza z zająciami na polach polityki zewnętrznej i wewnętrznej. Tak więc cesarz zerwał się wycieczki, która jedynie jako rozrywka była zamierzona.”

Ten wywód zaprzecza rozpustzonemu właśnie z Berlina twierdzeniu, że jakkolwiek cesarz nie pojedzie do Egiptu, zawsze jednak podróż potrwa prawie cztery tygodnie, co by niemożliwym było, gdyby w berlińskich kołach kierujących miano jakiegokolwiek obawy a bodaj tylko skrupuły co do położenia międzynarodowego.”

Berlińska korespondencya *Pester Lloyd*a, z której powyższy wyjątek podnieśliśmy, zaprzecza także wstąpieniu cesarza do Konstantynopola wszelkiego znaczenia politycznego, bo Niemcy nie obejmą na siebie żadnej odpowiedzialności za politykę turecką i tak konczy: „Ale niemniej przeto pewnym jest, że pomimo wszelkich usiłowań przeciwników cesarza dopnie celu, który tą podróżą zamierzył — a zarazem jest to podróż wielce znaczącą z zapowiedzią szczególnie ważnego rozdziału niemieckiej polityki wewnętrznej.” Niestety, korespondent ani tego celu nie wymienił, ani też to, do czego się ma odnosić ten nowy

rozdział w wewnętrznej polityce Niemiec. Berlińskie urzędowe biuro prasowe śnać puszcza finfy dla mamienia publiczności zagadkami, poza którymi nie się nie ukrywa. Czyżby zerwanie z Watykanem, poprostu dziecinne, miało znamięnować ten przyszły nowy kurs?

Wskelako dzisiaj nadechdź do Konstantynopola wiadomość, że cesarz prawdopodobnie jeszcze znacznie skróci podróż swoją, mianowicie, że skróci zamierzoną wycieczkę do Syrii, albo i całkiem jej zaniecha, a zatem ograniczy się na Palestynę. Ale w takim razie zastaliby chybiony jeden z głównych celów jazdy cesarza, na który dzienniki pruskie ze względu narodowego i — handlowego ogromny nacisk kładą, mianowicie wystawność podróży cesarza, bo jawienie się jego w Syrii także miało zaimponować wrażliwej fantazji ludów Orientu, otoczony groźnym blaskiem imię niemieckie i dać silną podstawę ekonomicznym zapędom Niemców na Wschodzie.

Tymczasem koła niemieckie nadzwyczaj poruszył artykuł *Nowego Wremienia*, który omawiając zarządzenia niemieckie w Chinach dodaje: „Mamy tu już zapewne do czynienia ze skutkami konwencji anglo-niemieckiej. Podobno już czas, aby Francya i Rosya powieździały polityce niemieckiej we wschodniej Azji: *Halt!* Nikt nie może wiedzieć, co się stanie, jeżeli cesarz Wilhelm przed ustąpieniem wojsk tureckich z Krety Konstantynopol odwiedzi. Niemniej też rozwój sprawy o Faszodę daje powód do obaw.” *Köln Zig*, dyplomatyczny organ rządu niemieckiego, umie na to jedynie tyle odpowiedzieć, że jeszcze nie jest rzeczą do dowiedzenia, iżby kierując sferą rosyjską w zupełności podzieliły te zapatrywania.

Ukazała się angielska księga błękitna (zbiór dokumentów urzędowych) w sprawie Faszody, której dwa skta są główne. Dnia 18 września oświadczył francuski minister spraw zagranicznych Delcassé ambasadorowi angielskiemu Monsonowi, że Francya nigdy nie uznała sfery wpływu angielskiego na dolinę górnego Nilu, i że w swoim czasie minister Hanotaux, jak i ambasador Courcel protestowali przeciwko takiemu oświadczeniu ministra Greya w angielskiej Izbie posłów. Delcassé zapewniał jednak kilkakrotnie Monsona, że Francya zależy na dobrych stosunkach z Anglią i na przyjaźnem uregulowaniu tej sprawy. Dnia 8 bm. zaś ambasador angielski uwiadomił pana Delcassé że wszystkie zajmowane dotychczas przez obalifa mahdystów kraje przeszły jako z'oboyz w posiadanie Anglii i Egiptu. Ambasador angielski zapisał równocześnie p. Delcassé, dlaczego Francya wysłała ekspedycję Marchanda, wiedząc, że Anglia ma ten krok uważać za nieprzyjacielski; Monson dodał, że położenie nad górnym Nilem jest niebezpieczne; Anglia ma silne postanowienie utrzymać się na zajętem stanowisku i nie zgodzi się na żaden kompromis. Minister Delcassé odparł, że żadna osobna ekspedycja Marchanda nie istnieje, gdyż jest on tylko podwładnym majora Liotarda, komisarza Faucy na górnym Kongu,

że zresztą wezwał Marchanda, aby jednego ze swoich oficerów wysłał do Paryża z dokładnym sprawozdaniem.

Ostatnim dokumentem, o którym wspomina „księga błękitna”, jest depesza Salisburego do Monsona, w której powiedziano, że wysłanie rozkazu rządu francuskiego do Marchanda w nieczem nie zmienia zapatrywań gabinetu angielskiego.

Stanowczy, nie dopuszczający możliwości jakiegokolwiek kompromisu z Francją, ton przedstawicieli dyplomacyi angielskiej, wywołał zadowolenie w prasie londyńskiej. Przypomina ona, że już w marcu 1895 roku Grey oświadczył w parlamencie, iż Anglia uważała będzie wysłanie jakiegokolwiek wyprawy francuskiej w kierunku górnego Nilu za akt nieprzyjaźni, i cieszy się, że choć raz przynajmniej okazał premier angielski energię wobec zagranicy. Po ustępstwach, jakie dyplomacya angielska poczyniła innym mocarstwom w zachodniej Afryce i Chinach, mile polechtało dumę narodową angielską wystąpienie pełnej energii ze strony margr Salisburego. Odzywają się nawet głosy, że z okazji Faszody gotów Salisbure poruszyć całą sprawę egipską.

Tymczasem petersburski korespondent *Daily Telegraph*a, mający dobre stosunki do nosi, że ostatecznie udało się Rosyi uzyskać stacyę węglową na Czerwonym morzu. Stawiaj tej nie wymienia korespondent, ale dzienniki londyńskie i berlińskie są pewne, że to Raheita, między włoską kolonią karną a sab a francuską Dżibuti w najcięższym miejscu końca Czerwonego morza Rosya miała Raheitą nabył od Menelika, któremu jednak Anglii odmawiają praw do Raheity, to ani Menelik ani jego poprzednik Jan nigdy jej nie posiadali, i całe wybrzeże od francuskiej kolonii Obok aż do Egiptu granicy w Suakimie do Włoch przynależały, i w ostatnim traktacie z Włochami Menelik wyraźnie uznał prawo zwierzchnictwa Włoch nad tem wybrzeżem. Berlińska *Post* — powaga w sprawach dyplomatycznych — donosi, że wiadomość o nabyciu Raheity przez Rosyę nie jest nieprawdopodobną.

Anarchiści.

(I.) Gordon, główny bohater „Dzieci Szatana”, powieści Przybyszewskiego, cel swego życia w tych zamyka słowach: „Pragnę zniszczenia nie w tym celu, aby odbudowywać, ale dla zniszczenia samego. Jest ono mým dogmatem, wiarą, ideałem. Być może, iż się mylę, być może, iż bezwiednie pragnę czegoś dobrego a może też po za tem wszystkim tkwi myśl o ludzkości. Zresztą wszystko to jest dla mnie obojętną rzeczą. Choć tylko niszczyciel... Każdy kto odczuwa twórcą lub zwątpienie, kto grzyta zębami w bezsilnej wściekłości, głodny i upokorzony, kobieta upadła lub uwiedziona dziewczyna, skazaniec i złodziej, literat bez powodzenia i

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATĘ przyjmują we Lwowie: Administracya *Gazety Narodowej* u Karola Ludwika 3; w Paryżu: C. Adam Ciborowski u rue de Varenne Paris; we Wiedniu: Haasenstein & Vogles (Otto Mass) Wahlfischgasse 10 — Rudolfa Mosse Silerstädte 2 — A. Oppelk Grünergasse 12 — M. Dukes Nachf. Max Angenfeld & Emanuel Lesserer Wellzeile 6 — Schallek Wellzeile 11 i 12. Danneberg, L. Wellzeile 19; w Hamburgu: A. Steiner; w Frankfurcie: n. M. Haasenstein & Vogler; G. L. Daube & Comp.; w Warszawie: Peichman & Freudler.

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia zwyyczajne na jedno szpaltowe wiersz drobnym drukiem lub jego miejsce 10 ct. — Nadesłane za wiersz lub jego miejsce 30 ct. — Głosy publiczne za wiersz lub jego miejsce 50 ct. — Prywatne korespondencya 3 ct. od wiersza. — Kartki korespondencyjne dla drobnych ogłoszeń 30

wyglądający aktor — ci wszyscy ludzie należą do mnie, dla mnie pracują. Nas wszystkich łączy: zbrodnia i zwątpienie. Jeden nie wie o istnieniu drugiego a jednak wszyscy są sobie braćmi..

W tem powiedzeniu dosadnie a zwięźle streścił głośny dziś pisarz cele oraz istotę anarchizmu, której to teorii duchowym ojcem był nie kto inny, jeno Jan Jakób Rousseau, autor dzieła o „Początku i podstawach nierówności pomiędzy ludźmi.” Uznając własność jako przyczynę podziału społeczeństwa na ubogich i bogaczy, przypisuje jej Rousseau wywołanie powszechnej wojny, zakończonęj umową narzuconą sabszym przez mooniejszych, rzekomo celem salwowania interesu pierwszych. Łączmy się — mówił podstępny bogacz do biedaka, znużonego walką. — Stwórzmy sobie władzę, któraby nami rządziła na zasadzie sprawiedliwych ustaw, bronila nas od wspólnego wroga i utrzymywała spokój w naszej społeczności. Wszyscy podali się więzom, nie przeczuwając, że ci władnie, którzy tak przenikliwie przewidywali nadużycia, pierwsi też zamierzali z nich korzystać.

Taki jest początek — prawi Rousseau — społeczeństwa i praw niekających słabszych na rzecz silniejszych, niewiecznych dawnej wolności, podtrzymujących zasadę własności i nierówności a przykuwających ludzkość do pracy, do niewoli i do nędzy.

Wywód ten oczywiście nie posiada podstaw naukowych, gdyż społeczeństwo nie jest wynikiem dobrowolnej umowy, jeno realnym przyrodzonym organizmem a zresztą i sam Rousseau nie zbyt okazał się konsekwentnym w potępieniu zasady własności, gdyż w dwa lata po wydaniu dopiero wymienionej książki umieścił w „Encyklopedii” artykuł o ekonomii politycznej, w którym stanowczo oświadcza, iż opieka nad własnością oraz jej unormowanie jest jednym z najważniejszych obowiązków iście ludowego rządu.

Mimo tej sprzeczności, anarchiczna teoria Jana Jakóba Rousseau nie przestała oddziaływać w sposób ujemny na tworzenie się społecznych wyobrażeń naszego stulecia, w którym wygórany indywidualizm tyle wybitną odgrywa rolę. Tak więc mrzonka, iż wszelka zwierzchność, jako krępująca wolę jednostki, jest niepotrzebna, oraz źródłem wszelkich niedomagań społecznych — dopiero w naszych czasach doczekała się tego zaszczytu, iż ją wyszrobowano do wysokości ogólnej zasady systematu. Zaprzeczanie istności Boga, negacya wszelkiej religii, wojna wypowiedziana rodzinie, państwu, własności indywidualnej, wreszcie spadochobranu — oto najważniejsze postulaty doktryny anarchicznej. Idea Boga sprzeciwia się, zdaniem owych reformatorów, wolności i szczęściu ołowieka. Zdanie to przejęli od Prudhona, tłumacząc, że pojęcie najwyższej istoty ośni ołowieka od niej zależnym, krępuje jego swobodę, podobnie jak religia, wwiązując nam o życiu przyszłym i o miłości bliźniego. Wyższy się Boga i religii nie uznają też

WŚRÓD ŁAP POLIPA.

1864—1874.

POWIEŚĆ
WINCENTEGO DR. ŁOSIA.

(Ciąg dalszy).

Stary Ksiąski ręką go powstrzymał.

— Nie szkaluj się! — zawołał. To, co u siebie szkalujesz być cynizmem, jest tylko pewnem oryginalnem zacięciem satyrycznem, które charakteryzuje całą twoją indywidualność. Z czasem opoiś oia ono i wtedy może... dla idei dojrzysz. To, coś mi, powiedział, cieszy mnie, bo widzę że jesteś szczerym, ale czyś się zastanowił tylko, że taki cel, którego celem życiowym nazwać nie można, ale celikiem, szlachetną manią, wymaga przy twoich innych potrzebach — miliona majątku.

— Wiem o tem. Ale wiem też, iż silna wola, to za pół miliona staroży. Zresztą, zrobię co się da. Chodzi o to, bym życie zapeł-

nił i namiętnościom moim dał ujście o ile można, użyteczne i znaczą, choćby tylko piękną myślą owiane. Szczęście, to jest wielki jedyny cel ołowieka, a nie tkwi ono w spełnieniu jakiejś misji, tylko w codziennem zaspelnianiu z zadowoleniem z siebie, długich godzin życia.

— To odrębnie, szlachetnie pojęty, ale epikureizm! — zawołał prezes.

— Być może — pochwylił Witold — ale gdyby wszyscy byli takimi epikurejczykami ten nasz kraj, ślicznie by przebież wyglądał, artyści nie marliby z głodu, pomniki sztuki nie przepadały by w rumowiskach, a pieniądże by kursowały podnosząc ekonomiczny dobrobyt..

I mówił dalej, rozwijając przed prezesem z całą otwartością swe poglądy, odkrywając mu się pierwszy raz w całej swej nagości namiętnego idealisty i artysty. Prezes go uważnie słuchał, a gdy skończył, szepnął tylko prawie smutnie..

— Bóg ci pomaga!

Rozmowa się urwała. Witold komentował w myśli ostatnie odezwanie się stryja a tenże rozważał spowiedź synowa. Nie odkryła mu ona tego postannika, jakiego chciał mieć w Oginiu, ale się godził z losem. Zresztą z młodzieńca, myślą, ołwiekiego najlepszemu chęcioma i pozuwającego się do stworzenia czegoś, do spełnienia czegoś, był

okoliczność szerszego pokroju, rozprz strze-
niająca mu horyzont, mogła zrobić ołowieka
w jego rozumieniu tego słowa.

Nie będą nigdy poetą, ani wielbicielem sztuki i artyzmu, nie mają nadto nigdy, bo był logikiem i ekonomistą, zbytnej miłości piękna, które się Witold zdawał wielbiać nade wszystko i pod wszystkimi postaciami, nie mógł go zrozumieć.

Czuł tylko, że taki, jakim mu się przedstawiał ze słów i czynów, był żywiołem do datnim i estetycznym.

Życie, przyszłość, miały dopiero reszty dokazać. Coś mu serce przeszło nagle tworga bo ta się jeszcze odbiła na jego fizyonomii, zarumienionej dyskusją, pobudzonej pracą mózgu.

— Obiecałem ci moje zbiory i pamiątki — zawołał — ale muszę do nich dolożyć warunek.

— Słucham cię stryju..

Prezes się podniósł jakby uroczysto, podszedł ku niemu i kładąc rękę na jego ramieniu, rzekł tonem przejętym.

— Musisz mi obiecać, że, czy w tym domu, czy w tym zamku który odnowisz, bo nie oprzesz się nieszczęśliwe pokusie, portrety moich przodków, ani mój, nie będą się przypatrywać ludziom, których by potępiły, gdyby mówili mogły..

Ostatnie słowa wypowiedział taką wy-

razistą modulacją głosu, w której jęczała nie tylko groza, iż Witold jakby pod prądem elektrycznym udzielał się z jego dloni zadział i domyślił się, co miał ukochany stryja za myśl.

Spochmurniał, milczał, a prezes, skierowawszy na niego swój warok, również się domyślił, że odgadł myśl, która mu te słowa dyktowała.

Ucieszył się, bo nienawidził eksplikacyi i narzucania swej woli, a delikatniej nie mógł mu powiedzieć, że małżeństwo z Łukomską byłoby dla niego klęską rodzinną, nieszczęściem!

I nie chcąc na razie nazwiska tego wymawiać, ani wymówionego słyszeć, dopiero nazajutrz przed wyjazdem, powierzył bratan-
kowi misję wymołenia na Łukomskim, by sprawę wytoczoną hrabinie Dluskiej cofnął.

— Zrobi to przez wzgląd na mnie i na ciebie — zapewniał stary Ksiąski jeszcze w powozie, opuszczając Oginiu.

Przejeżdżając około szeregu budynków gospodarskich, poznał w gromadzie kłaniających mu się chłopów Kanadysa.

Ucieszył się niezmiernie.

— Jest... jest już na wyznaczonem mu stanowisku — myślał. — Czego on nie wy-
miarkował, nie odgadł, to nie ujdzie dziwi-
czemu, a więc bystrzszemu sprytowi chłopu.

Skinął mu porozumiewająco głową, ale

już nie widział miny Kanadysa, bo konie wypoczęte spieszyły do domu, powolne zasadzie „wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej”.

Prezes tymczasem usadowiał się w powozie najwygodniej, rozglądał po niebie, czy nie wróżyło jakich kaprysów i postanawiał, wdychając świeże, mroźne powietrze, krzepiące jego organizm, myśleć całą drogą o Witoldzie, jak się pokieruje to życie, z założenia postanawiające holdować swemu „ja” i uwzględnić swoje gusta i namiętności.

Oddał się tej pracy, a fizyonomia jego pokrywała się coraz gęstszą chmurą zadumy, a pionowe zmarszczki między oczami na czole, coraz głębszą bruzdą się uwydatniały.

V.

Panna Iza Łukomska była niemal już pewną, że się o jej rękę oświadczy Ksiąski.

Mimo tej pewności jednakże, tkwiącej na dnie jej serca, ogarniały ją co chwila wątpliwości, zadają e jej straszne tortury.

Bo się jej gwałtownie chciało opuścić ten klasztor Szamotulski teraz, gdy jej Witold rozszerzył horyzont, a tak nazywała smutny, cichy, ponury dom rodzicielski.

(C. d. n.)

Gorsety, żaboty, wstażki, weloniki poleca w wielkim wyborze Mikołaj Ludwig, Lwów, Halicka 14.

anarchiści związków tą ostatnią uświęconych. A zatem wolna miłość niech zastąpi małżeństwo, niech snika rodzina, niech przepadnie obowiązek opieki rodziców nad dziećmi, gdyż dzieci wychowywać należy w duchu wolnościowym.

W parze z tą bliżej nieokreśloną reformą stosunków rodzinnych idzie reforma własności. I podczas gdy kolektywiści mówią o unarodowieniu ziemi, dążą anarchiści do zuniwersalizowania tejże, a równocześnie, wbrew głoszonej przy każdej sposobności zasadzie swobody czynów, oświadczenia się przeciw spadkobranstwu. W ten sposób ma się nie tylko umoralnić próżniaków spadkobierców, wyciekających na śmierć bogatych rodziców lub krewnych, lecz zarazem najprostszą drogą zdążyć do zrównania fortun. Zapominając przytem o kretesem niepowolani reformatorowie, że odjąwszy od człowieka możliwość przekazywania owoców jego zapobiegliwości potomstwu, niszczy się samowolnie o najmniej połowę jego energii, a doświadczenie życiowe winno być również pouczające abstrakcyjnych doktrynów, że równy udział w dobrach ekonomicznych już choćby z tego względu jest niedopuszczalny, że istnieje wybitna różnica tak o do sił moralnych, jak fizycznych u poszczególnych osobników, oszynać niemożliwym równomierny podział ogólnej produkty między wszystkich członków społeczeństwa.

Nieograniczona niezmowa swoboda w produkcji, w pracy i w pożywieniu, jakiej się domagają anarchiści, musiała ich doprowadzić do naturalnego rozwoju ludzkości. Prace, wiedza, nie na słowa, nie na druki wiedzenia, lecz walkę, w której sztylet i sie o lepsze z dynamitem, bój na śmierć i życie. Nie poprzestają już na zachciankach komunistów, żądających równego udziału w owocach pracy i zniesienia odmiennej płacy bez względu na zasługę, lecz śmiało i otwarcie głoszą hasło, że istniejący porządek społeczny należy z gruntu szturmyć tak, aby każdy mógł sobie załatwić, co mu się podoba i znieść — jak twierdził Ravachol — wszystkich, stojących mu na przeszkodzie w wykonaniu tego zamiaru.

Apostolem czynnego anarchizmu, oraz pierwszym, który z ogólnego ruchu socjalnego wyodrębnił teorię anarchiczną jest Michał Bakunin, sławiony przez pisarzy partyjnych jako olbrzym woli, energii, wiedzy, to znów pomawiany przez przeciwników o tajne związki z carską policją i obwiniany o tendencyjne sianie rozkładu w zachodnio-południowej Europie, celem zapewnienia przewagi Rosji w ogólnoeuropejskiej polityce. Przedewszystkiem był to człowiek czynu. Zdecydowany przeciwnik biurokratyzmu-militaryzmu rządów Mikołaja I, rzucił ojczyznę jeszcze w roku 1840 i wyjechałszy do Francji badał rozmaite systemy filozoficzne, brał żywy udział w życiu politycznym i wczesnie zbliżył się do bawilijskich nad Sekwaną wychodźców polskich. Wówczas jeszcze był federalistą. Mowa jego wygłoszona w roku 1847 na obchodzie listopadowego powstania w Paryżu rozśmieszyła nazwisko Bakunina po całej Europie a w wirze rewolucyjnym roku następnego okazał się o niemniej szalonym agitator, jak oszonym szermierzem za sprawą wolności. Był w Pradze i w Dreźnie; wydaną Rosji poszedł na Sybir, gdzie ponownie zetknął się z naszymi wygnańcami a wyłączonej od ogólnej amnestyi przez Aleksandra II umknął szczęśliwie do Anglii.

W związku z Heronem rozwijał tam nadzwyczajną działalność rewolucyjną i wywarł wpływ potężny na młodzież swego narodu. Upadek powstania styczniowego nie zmniejszał śmiałości działacza, lecz przeciwnie rozszerzył zakres jego akcji na międzynarodowym terenie. Pchał on formalnie do srobnego buntu socjalistów europejskich i oświadczywszy się jeszcze w roku 1867 przeciw prawu historycznemu, nagiął się stopniowo ku anarchizmowi, potępiając kolejno i zasadę narodowości i egoizmu, jego zdaniem państwa, państwa, kościoła, trybunału, banku, wszelkiego, administracji, wojsko i policję, które są równymi przywilejów przeciw proletaryatowi. Szczególnie skutecznym środkiem będzie palenie wszystkich dokumentów, aby rodzina

i społeczeństwo, oparte na własności zniszczyć w samym zarodku jego prawnego istnienia. Dzieło jest ogromne, ale będzie dokonane. Nędra bowiem wsmagająca się nienastanie, powiększa armię niezadowolonych, których trzeba zamienić w rewolucjonistów z instynktu, co jest rzeczą tam łatwiejszą, ponieważ rewolucja nie jest niczem innym, jak rozwojem instynktów ludowych...

Zainicjowana w ten sposób walka z londyńskim internacjonalnem, zakończyła się wprawdzie zwycięstwem Bakunina nad twórcą tegoż związku Marxeem, ale dopiero w lat sześć po zgonie tajemniczego Rosyanina — jak zwali Bakunina zwolennicy internacjonalu — przyszło do stanowczego zerwania między socyalistami a wyznawcami anarchizmu socyalistami. Anarchiści ogłosili się na kongresie lozańskim, odbytym w roku 1882, stronnictwem odrębnem a nawet wypowiedzieli walkę dawnym towarzyszom.

Nie uprzedzamy wszakże wypadków. Wpływ Bakunina w całej zachodniej Europie był arcydotywny. We Francji, nawiedzonej w roku siedemdziesiątym niemieckim zalewem nawoływał on do uzbrojenia całych mas robotniczych i włóściańskich, którzy nie tylko wyparli nieprzyjaciela z granic kraju, ale nadto dokonali przewrotu społecznego. Myśli ta smutna i częściowo tylko znalazła oddźwięk w paryskiej komunie, której uczestnicy, pokonani przez Wersalczyków, z tem większą skwapliwością rzucili się w objęcia anarchizmu, gdzie spodziewali się znaleźć rychłe zadobrodziejstwo za doznana ze strony burżuazji klęskę.

W Hiszpanii liczyła idea anarchiczna już dawniej spory zastęp zwolenników, gdyż w roku 1845 utworzyła jej drogą szkoła literacka, grupująca się około wydanej w Madrycie *Przyszości*. Redaktorowie *Przyszości* odrzucali w dziedzinie literacko-artystycznej wszelkie przepisy teoretyczne, wszelką powagę, głosząc, iż w okresie przejściowym anarchia jest nie tylko naturalna, ale i pożyteczna. Rząd zdławił wprawdzie niebezpieczne wydawnictwo w krótkim czasie, ale nasienie przez nie rzucone nie przestało kiełkować zarówno w kołach inteligencji, protestu jacy przeciw absolutyzmowi rządowemu, jak wśród mas ciemnych, ożywionych już skutkiem samej konfiguracji kraju tendencją decentralizacji i dążnością do federacji. To też Hiszpania obok Włoch liczyła zawsze największą armię anarchistyczną.

We Włoszech sztandar anarchii rozwiniął Bakunin w roku 1867, osiadłszy w Neapolu, gdzie palnego materiału znalazło się podostatkiem. Propagandę Bakunina ułatwiali i uciechę Mazziniego do międzynarodowych ruchów robotniczych i maffii oraz oamorra zakorzenione wśród ludności miejskiej i temperament południowych Włochów i nieznoszące stosunki agrarne, dające już wielokrotnie powód do krwawych rozruchów. Nawet w Szwajcarii zdołał Bakunin zaszczerpić swe zasady, ale prozelitami tamjemi rekrutowali się przeważnie z wychodźców francuskich lub włoskich nie mogących pręsto brać czynnego udziału w życiu politycznym tego kraju. Zurych w ostatnich latach przed zgonem Bakunina tworzył główne ognisko propagandy rewolucyjnosocjalistycznej dla całej Rosji, gdyż ztamąd oszynała się młodzież płci obojga roznosząca saczerpione teorie po całym kraju. W Zurychu też ogłosił w roku 1878 Bakunin kapitalne swe dzieło pt. Państwowość i anarchia, w którym stawiając za wzór Stenkę Razina i Pugaczewa dowodzi konieczności ruchu rewolucyjnego od dołu.

Lud rosyjski — powiada apostoł anarchii — nienawidzi państwa, którego przedstawicielami są dla niego czynownicy, ale ubóstwa cara. Należy przeto przekonać lud, że car a państwo to jedno i drugie buntują gmin poszczególnych dążyć do ogólnej rewolucji. Programu Bakunina chwili się ujęciście narodowy, którzy przez czas jakiś dzielzyli w swem ręku ster rosyjskiego ruchu rewolucyjnego. Represye rządowe wciągały ich na drogę terronu, na której znaleźli się niebawem anarchiści rosyjscy, mimo protestów Dragomanowa, potępiającego stanowczo zabójstwa, kradzieże i rozboje o ławie społeczno-politycznej. Wspomniawszy już dzieło Bakunina „Państwowość i anarchia”, żywieli dla naszej sprawy, skłoniło też niejednego z polskich młodzieży, kształcącej się na uniwersytetach rosyjskich, ku przekonaniom socyalistycznym, ale anarchizm polski przeżył się na szczęście bardzo szybko. Cząść jego wyznawców zaciągnęła się w szeregi internacjonalu, reszta znalazła się w obozie rosyjskich terrorystów, obca najzupełniej sprawie narodowej.

Głównym z szeregu krwawych czynów był przez czas niejaki anarchizm irlandzki, który pod wpływem przesilenia agrarnego sepolił się najkompletniej z ruchem narodowościowym a z pomocą Irlandczyków amerykańskich przybrał wręcz groźne dla starej Anglii rozmiary. Natomiast w Niemczech anarchizm, propagowany głównie przez Jena Mosta, redaktora wydawanej w Londynie „Wolności”, rozbił się o wzorową organizację tamtejszej partii socyalno-demokratycznej. Większe powodzenie towarzyszyło propagandzie Mosta w Anatryi, gdzie wywalała ona rozbójnicze zamachy, Stelmachera i Kammerera tądzie

wśród robotniczej ludności oświeckiej, stroniącej od organizacji socyalno-demokratycznej, jako pozostającej pod kierunkiem Niemców.

Nad Tagiem.

II.

Mówiono nam wiele o Cintrze i wycieczkę do niej umieszczono w programie wspólnych wycieczek „kongresistów”.

Gdy pociąg zjechał przed stacją i powitani hukami petard i dźwiękami muzyki zajęliśmy miejsca w powozach, wskazano nam orle gniazdo na szczytce wysokiej góry, do którego mieliśmy się dostać.

Tem orlem gniazdem, rysując się na jasnym tle nieba, jak mały domek z kart, jest zamek królewski Pena.

Przez miasteczko Cintra, zamieszkałe przeważnie przez lizboskich „letników” droga wijąc się wąsem wiedzie pod górę. Mijamy pałac królewski, stanowiący obecnie rezydencję królowej matki, mijamy zaopatrzone w potężne kraty żelazne więzienie, którego czasowi mieszkańcy widocznie są w bardzo dobrej komitywie z mieszkańcami miasteczka, gdyż gawędzą swobodnie z nimi przez kraty, spuszczając nawet koszyki po jado i napój, mijamy szereg will i pniemy się wciąż wyżej i wyżej przez wspaniały park zamkowy, pełen cedrów, eukaliptusów, pinii. Po skałach, po kamiennej balustradzie czołgi, po drzewach widać się bluszcz dziki, tworzący miejscami gęstwinę. Zamek to ukazuje się oczom naszym, to znikła, coraz większy i większy. Wreszcie jesteśmy niemal u szczytu 529 metr. wysokiej góry. Stajemy u wrót zamkowych, przechodzimy przez most zwodzony i wkroczymy na podwórze zamkowe.

Dziki, przerażający niemal bogactwem swej fantazyi, styl zamku Pena tzw. *manuelino*, styl, w którym powiły się: wzniosły gotyk, gnący się w omdle arabeski, styl murytański, palmy wschodu, liny okrętów Vasco de Gamy, potwory średniowieczne, budzi zachwyt ogólny. Nie o dzieło jednak ręki ludzkiej nam chodzi.

Spieszymy po krótkich schodach na taras zamkowy.

I nagle — wzrok nasz biegnie w dal nieskończoną... Cała prowincja Estremadura ze swymi miasteczkami i wioskami leży u stóp naszych... Piętnaście kilometrów oddziela nas od oceanu, a jednak widzimy go, jak siną, potężną, rozbujała swe fale o wybrzeża, tworząc na niem białą pianę smugę... Widzmy wybrzeża Tagu i widzmy dalekie góry szczyty... Tuż obok Pena, na wierszoku przedzielnym od niej głęboką doliną, siedzi, rozwaliwszy swe zgrube mury, zamczysko murytańskie... Na jednym z głazów, nad którymi góra obsiana, wznosi się kapliczka, na innym wznow obrzamy posąg Vasco de Gamy, spoglądającego na ocean, którego moce tajemnicze pokonał zdołał...

Patrzmy i dach zamiera w pierśiach. Milczymy w zachwycie i podawiamy, podziwiamy...

Ten *glorious Eden* Byrona pozostawia po sobie niezmierzające wspomnienie...

Kto jest P. Cook?

P. Cook jest bogatym fabrykantem bronzów i właścicielem licznych sklepów w Londynie, dających mu olbrzymie dochody. P. Cookowi zachciało się mieć tytuł szlachecki, a *mistress* Cook została *lady*. Kupił więc sobie w Portugalii dobra Monserrate z przynajmniej od nich tytułem szlacheckim, cbarował na cele dobroczynne znaczne sumy i został wielcechrały portugalskim kr. Nie dość mu było tego Chciał być bliżej rezydentem kr. lewskiej, zbudował więc i założył park taki, jakiego oko ludzkie nie widziało, o jakim nioho ludzkie nie słyszało...

Śnieżnej białości willa pałacowy w ozystym murytańskim stylu, spełniona nieprzebranymi skarbami dzieł sztuki i dzieł zamorskich, wznosi się wśród przepięknego parku z grotami, urwiskami, wodospadami, sadzawkami, trawnikami angielskimi i wspaniałymi najrozmaitszego gatunku drzewami, od palmy do cedru...

Wiedzącmy tę przeszłość posiadłość, a że *Mistress* Cook, lady Monserrate, ma jeszcze oprócz wszystkiego chęć przejścia do nieśmiertelności drogą literatury, więc panna służąca rozdaje dziennikarskim gościom piękne oprawne tomy „*Essays of social topics*”.

Ciekawym, czy który z obdarzonych napisze o dziele pani Cook recenzję?...

Od rana już na głównej ulicy ul. L. Lizbony rozlega się huk petard.

Jest to hasło zapowiedzianej dzisiaj walki byków.

A walka to ma być nieładna, bo *dedicada ao Congresso Internacional da Imprensa* stanowiąca zaś powtórzenie podobnej walki, urządzanej w dzień obchodu czterechsetlecia odkrycia drogi do Indji wschodnich.

W olbrzymim cyrku, wzniesionym także w stylu murytańskim, przybrany flagami z herbami portugalskich prowincji zebrał się tłum kilkunastotysięczny. Otwierają się wręcz zagrody cyrkowej i wkroczą na nią *espadas* Algabeno ze swoją „*cuadrilla*”: farpeadami, banderilheirokami i kilkunastu w barwne u

biory przybranymi amatorami szlachetnej z bykiem zabawką.

Uyskawszy pozwolenie zajmującego swą łóż burmistrza, farpeadorzy popisują się wyższą szkołą jazdy, *cuadrilla* zaczyna „*zabawę*”.

Na arenę wypuszczają byka, którego rogi, zwyciężając portugalskim, pokryte są pochwałami, zmniejszającymi niebezpieczeństwo. Dziki zwierzę rzuca się na rozspianych po arenie banderilherów, drażniących go płaszcami, nie ich to bowiem teraz zabawa. Ukazuje się konny farpeador z długą, przysługą w barwne wstążki banderilhe w rękę. Zwraca na siebie uwagę byka, który rzuca się ku niemu, lecz farpeador, uciekając, po nią zwierciadło ostrą banderilhe w kark. Ponieważ ostrze zakończono jest haczykiem, banderilha trzyma się w karku, a byk choć potrzasa rozpoznał w łbem — nie może się jej pozbyć... Krew sączy się z rany, zwierzę rzuca się po arenie to w tą to w ową stronę, a po pierwszej banderilhi następuje druga, trzecia... szósta. Sygnal trąbki. Dosyć! Na arenę wpadają pasterze sześć wołów. To obcasają byka i w ich towarzystwie uchodzą zwierzę z areny.

Teraz kolej na banderilheirosów. Wpuszczają nowego byka. Naprzeciw pędzącego zwierzęcia skacze banderilheiro, wbiła mu dwie banderilhe w kark i odskałkuje wrzecz na bok. Powtarza się ta sztuka kilkakrotnie. Coraz to inny banderilheiro pakuje bykowi banderilhe, wreszcie znów sygnal, znów wprowadzają byka, którego przedtem otoczyli amatorzy. Jeden z nich rzuca mu się wrzecz między rogi, inni sparli ze wszystkich stron nieszczęśliwe zwierzę. I znów farpeador i znów banderilheirosi mącą dwanaście byków z rzędu. Wreszcie na zakończono zabawę puszcza się byka na byka. Zwierzęta jak wściekle rzucają się na siebie i wkrótce jedno z nich z przebitą szyją pada na ziemię...

Taka jest portugalska „walka byków”.

Powracamy z cyrku do Lizbony. Wieje chłodny wiatr wieczorny. Stulen siedzmy w tramwaju. Głowy pracują nad rozwiązaniem pytania, co godniejsze litości: czy męzone dla zabawy zwierzęta, czy ludzie lubujący się w tego rodzaju zabawie?...

(Kurier Codzienny) Jan Barszcwski.

Pomnik Mickiewicza w Krakowie.

Marszałek krajowy hr. Stanisław Badiński jako przewodniczący Komitetu budowy pomnika Mickiewicza w Krakowie przysłał nam następujące zestawienie rachunkowe celem opublikowania:

Doehody:	
W r. 1885 złożono w Kasie miejskiej w Krakowie	104 441 zł. 22 ct.
Od r. 1886 do 14 lipca 1898 przybyło ze składek	25 792 „ 58 „
Przybyło w procentach	32 094 „ 47 „
	161 328 zł. 27 ct.

Z tego odpada 5 udziałów galic. Zakładu zastawicznego bez wartości

Doehody 161 328 zł. 27 ct.

Wydatki:

I. Konkurs (nagrody Dykasa, Celinskiego, Barczka) 5 500 zł. — ct.

Projekt Matejki (wynagrodzenie Rygiery i Gadamskiego) 7 951 „ — „

II Konkurs (nagrody Godebskiego, Rygiery i Gadamskiego) 5 500 „ — „

Zakup o dzieł Mickiewicza dokonane przez s. p. Zybliewicza 4 914 „ 95 „

Podróż Rygiery do Florencyi, kilkakrotnie podróże członków komitetu na posiedzenia do Lwowa, podróże k. n. s. ulenta technicznego do Włoch 1 050 „ — „

Przeróbka gazu (z powodu fundamentów) 29 „ 98 „

Koszta kontraktu (honorarium adwokata i należność skarbowa) i nadzór techniczny 2 668 „ 15 „

Fotografie (modeli nagrodzonych na 3 konkurs i wykonane albumy dla Zimbuscha i Guillauma, ogłoszenia, druki, korespondencje, telegramy, portyery, koszta transportu modeli, koszta podróży jurorów, prowadzenie rachunków, arkusze kuponowe, plan sytuacyjny, obchodnik drewniany, kobylicy, oszalowanie, gratyfikacja robotników, karton i inne wydatki kancelaryjne od 1885 do 1895 roku 4 508 „ 60 „

Wyplacone Rygielowi według zawartej umowy przez pierwotny Komitet sędzijszy 86 000 „ — „

Konata (3 nagrody za pomysł i nag ota za muzykę) 700 „ — „

Cokół dodatkowy, ogrodzenie granitowe i pavimento Rygielowi wyplacono w myśl umowy 13 989 „ 95 „

Złożono na rzecz Riegera na książkę z kase oszczędności. Krakow. nr. 1 0508 (ma być wyplacone po roku) 5 000 „ — „

Odlew w gipsie 907 „ — „

Nelli za odlew w brzoście dwóch figur i drobne z tem połączone wydatki 6 257 „ — „

Koszta transportu z Rzymu do Krakowa	451 „ — „
Zakupno 50 egzempl. dzieł Mickiewicza od p. Władysława Mickiewicza	600 „ — „
Młodzieży akademickiej w Krakowie subwencya na wydanie troszury o Mickiewiczu	300 „ — „
Rachunek p. Stryjeńskiego: za koszta ustawienia figur 1216 zł. 25 ct., za koszta dekoracyi rynku 1250 zł., za kandelabry 2450 zł., za drobne wydatki 112 zł. razem	5 028 „ 25 „
Rachunek kasy miejskiej w Krakowie za druki, trybuny, dekoracye trybun, oświetlenie, koszta muzyki, śpiewu	3 124 „ 29 „
Sama wydatków	163 679 zł. 17 ct.

KRONIKA.

Lwów dnia 12 Października.

Przeniesienia. Lwowska dyrekcyja poczt i telegrafów przemieściła do Tarnopola oficyalów pocztowych Stefana Lecna Ortyńskiego, Adama Wesselega, Jana Staromiejskiego i asystentów pocztowych Józefa Łuczakowskiego i Stanisława Pileckiego ze Lwowa.

Komendant korpusu lwowskiego fmp. Fiedler ma zostać powołany na szefa sztabu generalnego. Fmp. Beok obecny szef sztabu generalnego, ma zostać generalnym inspektorem armii.

Radę miejską lwowską zwołał prezydent na czwartek godz. 6 wieczorem i na piątek na tą samą porę.

W czwartki doroczny zjazd delegatów austriackich Izby lekarskiej odbył się dnia 10 i 11 b. m. we Lwowie. Godzi się zaznaczyć, że na sześciu osobach zjeździe wyznaczono Lwów właśnie na wniosek Niemców. Przybyli delegaci i prezosi wszystkich prawie Izby lekarskiej i w ogóle mówili wielkiej powagi, a to: dr. Svolin (Wiedeń), dr. Adler (Austria Dolna), dr. Nessel (Praga), dr. Petrina (Praga), dr. Brenner (Bern), dr. Gregorio (Lubiana), dr. Dvorak (Cieszyn), dr. Mayer (Innsbruck), dr. Gramaticopollo (Pola), dr. Fossel (Graz), dr. Mtkiewicz (Czerniowce), dr. Łazarski (Kraków). Dr. Adler jest redaktorem *Wiener Medizinische Wochenschrift*. Przewodniczył dr. Festenburg, jako tegorazowy prezes wyhodno galicyjskiej Izby lekarskiej, sekretarzem dr. Pisek. Obrady odbywały się w lokum własnym towarzystwa lekarskiego, urządzonym bardzo pięknie i kosztowno 2 000 złr. ze składek zebranych, w domu l. 11 na ulicy Domnikańskiej. Dom ten nabyło towarzystwo za pieniądze składowego funduszu wdów i sierot po lekarzach. Parter zajęło towarzystwo dla siebie (i płaci czynsz), piętra są wynajęte i ogólny dochód fundusz więcej czyni obecnie, niż pa tery jego czteroprocentowe. Wspominamy o tem przy sposobności, bo i cały ten interes, jak i urządzenie lokalów towarzystwa nadzwyczajnie wywarły wrażenie na gościach, między którymi byli przeważnie Niemcy reprezentowani, ale oraz Czesi, Słowieny i Włosi.

W niedzielę rano przybyli na zebranie pp. wiceprezydent namiestnictwa Lidl, prezydent miasta dr. Malachowski i protomedyk rada namiestnictwa dr. Merunowicz. Po serdecznym powitaniu ze strony przedstawicieli rządu, przemówił prezydent miasta, witając zebranych imieniem stolicy kraju. Następnie przewodniczący wiecu wyraził głęboką powzięną boleść z powodu zgonu niezapomnianej cesarzowej, i uprosił p. wiceprezydenta namiestnictwa, aby raczył złożyć u stóp tronu wyrazy najgłębszego smutku ogółu lekarzy austriackich. Z kolei przystąpiono do obrad nad sprawami, przysługującymi przez Izbę lekarską wschodnio galicyjską, zaszczyconą na ten rok obowiązkiem Izby gospodarczej. Przedmiot obrad stanowiły sprawy zawodowe i cały szereg spraw bardzo ważnych, pozostających w związku z zawodem lekarskim, jak niemniej wnioski, przedstawione przez poszczególnych delegatów. Następnym zjazdem ma się odbyć w Badeniu pod Wiedniem.

W poniedziałek wieczór odbył się w kasynie ziemiańskim wspólny bankiet. Podczas gdy w miastach niemieckich bankiety zjazdu odbywają się w prostej restauracji, gdzie każdy sam dysponuje i za siebie płaci, we Lwowie lekarze nasi jako gospodarze zaprosili delegatów postronnych jako gości. I będzie miła ta urota pewną doniosłość. W toastach Niemcy szczerze się przyznawali, iż sądzili, że jadą do istotnego *bärenlandu*, że tu smina srogie, miasto liche, no i ludzie, nie tacy jak — ludzie. Z serdecznym tedy gorącem wywołali, iż się zawiadli i to nad podziw zawiadli, i raz wraz ta szczerza nuta podziwu w przemawiań rozbrzmiewała. Stwierdzenie unikano wogóle tematów politycznych. Szereg toastów rozpoczął dr. Festenburg podniósł toastem na cześć cesarza. Uchwalamo wysłać ze Lwowa od zjazdu austriackiego Izby lekarskiej adres do Najj. Pana jako jubileusz jego rządów. Ponieważ ogromnie na zjeździe przeważali liczba Niemcy, więc też adres ułożono po niemiecku, ale podpisał każdy delegat w języku swojej narodowości.

Wykwintnością jadła i napitku i całym przebiegiem wspólniej biesiady byli goście zachwyceni. Wzorem mieli się wybrać do kopalni nafty w Schodnicy, ale nie wiadomo czemu nie pojechali.

Przetycy o zniesienie języków starożytnych w szkołach. Zawiązał się komitet, zajmujący się wystosowaniem petycyi do ożlonków senatu, zwolanej przez Wydział krajowy w sprawie reformy szkół średnich. Komitet rozsyła petycyi do podpisywania jej, aby mógł ją potem przedstawić ankiecie. Petycyja zwraca się przeciw językom starożytnym w programie szkolnym.

Instytucje lekarzy szkolnych wprowadza we Lwowie magistrat na zasadzie uchwały, powziętej w tej mierze w lenie r. b. przez delegatów rady miejskiej. Regulamin dla lekarzy szkolnych będzie opiewał: Miasto dzie-

li się na 7 okręgów sanitarnych, każdy tedy lekarz miejski ma w myśl regulaminu nadzór nad szkołami ludowymi, znajdującymi się w jego okręgu. Na początku roku szkolnego winien lekarz zbadać każdego ucznia i uczennicę osobno i sprawdzić stan zdrowia, siłę wzroku, słuchu i t. p. tudzież choroby zakaźne i zapisać spostrzeżenia w protokoły. Chorowite i słabo rozwinięte dzieci może uwalniać od uczęszczania do szkoły a nadto może je uwolnić od nauki pewnych przedmiotów jak np. rysunków, robót ręcznych i t. p. Prócz tego ma lekarz szkolny obowiązek co miesiąc zwiedzać szkoły swojego okręgu w celu sprawdzenia ogólnego stanu zdrowia dzieci, tudzież czystości i porządku w budynku szkolnym. Z końcem roku szkolnego każdy lekarz ma złożyć magistratowi sprawozdanie wraz ze spostrzeżeniami. Na szkoły i zakłady naukowe prywatne układa magistrat równocześnie obowiązki, ażeby na własny koszt ustanowiły lekarzy szkolnych. W razie panującej nagminnie jakiegokolwiek choroby do lekarzy szkolnych należy uczynić wniosek zamknięcia klasy lub całej szkoły.

Zniknięcie 12.000 zł. Śledztwo dyscyplinarne przeciwko urzędnikowi Wydziału krajowego, p. Zychowi zostało zastanowione, gdyż okazało się, że p. Zych w znanej sprawie zniknięcia 12.000 zł. z kasy solnej, nie ponosi żadnej winy. Skutkiem tego Wydział krajowy przywrócił p. Zycha do czynności biurowych.

Na podstawie uchwały Izby radnej sądu karnego lwowskiego został wczoraj p. Włodzimierz Baynowski aresztowany.

Pojedynek. Po Lwowie obiega dzisiaj pogłoska o pojedynku między pewnym urzędnikiem bankowym L. a kapitanem piechoty M. Pojedynek miał się odbyć o 6 rano w jednym z koszar tutejszych i zakończyć się śmiercią ofiara.

Komisa obchodowa i rozprawa ekspropriacyjna części kolei lokalnej z Delatyna przez Kołomyję do Stefanówki, a mianowicie w Ostrowiu na kilometr od 72/5 do 78/5 naznaczone została na 28 bm.

O zamordowaniu górala Józefa Chudyby z Szafara, wsi leżącej tuż przed Zakopanem, oskarżyła prokuratura państwa dwóch żydów z Szafara, ojca i syna, właścicieli gruntów i browaru w Szafarach, Chaima Faerbera, człowieka 56 letniego i Salomona, liczącego lat 22. Akt oskarżenia odczytany w sądzie przed krakowskim trybunałem tak sprawę przedstawia:

Około 5 godziny rano dnia 22 sierpnia 1897 r. spozstrzegł Stanisław Komiński, idąc z Szafara do Nowego Targu, chłopca, leżącego na ściernisku obok gołębca. W rowie spozstrzegł Komiński ślady krwi, a oprócz niego wiele też innych osób oglądało owego nie żywego chłopca, którym był Józef Chuduba.

Na podstawie oględzin sądowych i sekcji zwłok orzekli znawcy stanowczo, iż Józef Chuduba zmarł śmiercią gwałtowną i to uduszoną. W 12 dni po tamtem orzeczeniu zarządzone ekskamatacy i ponowne oglądanie; wówczas znawcy oświadczyli się za śmiercią naturalną Chudyby. Wskutek tego zażądano orzeczenia wydziału lekarskiego uniwersytetu Jagiellońskiego, który orzekł: 1) że śmierć Józefa Chudyby była nagłą, gwałtowną, spowodowaną uduszeniem, najprawdopodobniej przez zadławienie przez kogoś drugiego; 2) że czynu dokonał mógł jeden sprawca, że jednak jest rzeczą prawdopodobną, iż czynu dokonało dwóch sprawców.

Już w dniu zeznania zwłok, głos publiczny obwiniał Chaima i Salomona Faerberów o dokonanie zbrodni, a przeprowadzone śledztwo opinie tę potwierdziło Świeczkono, że p. Józef Chuduba był od wiekiem spokojnym, nieprzyjaciół nie miał, a ponieważ był ubogi, przeto nikt go ani z zemsty ani z chęci rabunku zabici nie mógł.

Zamordowali go Faerberowie z obawy aby nie świadczył na ich niekorzyść przed władzami. Faerberowie mianowicie mieli browar, w którym wyrabiali piwo podjętego gatunku takie, którego nie można było daleko transportować. Musieli je sprzedawać na miejscu albo po wsiach okolicznych, a tym czasem sprzedawać nie mogli, bo wszystkich karczmarzy zmuszali do zniżania ceny. Władysław Zamojski i piwa Faerberów w swoich karczmarach nie sprzedawał.

Faerberowie tedy potajemnie piwo swoje sprzedawali musieli, a gdy się o tem br. Zamojski dowiedział, zaskarżył ich do starostwa. St. roztwo zażądało dowodów. Otóż administracja dóbr br. Zamojskiego najtę ohoła p. Chudybę, aby pilnował budki Faerberów, w której składali piwo i notował w pamiętniku i dokąd Faerberowie piwo sprzedają. Na dzień przed śmiercią Chudyby był wieczorem w budce magazynowej Faerberów i widział jak oni wywozili potajemnie piwo do wsi okolicznych. W budce byli też obaj Faerberowie. Następnego dnia znaleziono zwłoki Chudyby oki którzy je oglądali widzieli też ślady krwi prowadzące do obojga Faerberów. Niestety protokołarnie tych śladów nie zdjęto.

O wschodzie słońca w dzień znalezienia zwłok Chudyby górali Chudubowa widzieli dwóch ludzi, z których w jednym poznała Faerbera ojca jak niesi górala do gołębca. Faerberowie zeznawali w śledztwie, że ślady krwi pochodzą stąd, iż Chuduba był snobnikiem w najwyższym stopniu, dostał kwiatku i w drodze do domu ducha wyznosił.

Na rozprawie sądowej p. zeznawano obu Faerberów, którzy twierdzą, że o śmierci Chudyby nie nie wiedzieli i w ową noc, kiedy Chuduba miał być zamordowany już o godzinie 9 albo nieco później spali spokojnie w domu.

Porozumienie moskiewski nazwiskiem Nosacz-Noskow zastrzeżił w Warszawie w białych dzień z rewolweru p. Bolesława Daszkiewicza. Powód dotąd nieznany.

Pogłosce o internowaniu ks. arcybiskupa warszawskiego Popiela i obawie że Moskale go wywożą w głąb Rosji zaprzeczają wtorokowy Czas krakowski w tych słowach:

Moskwy stwierdził, iż osoby przybyłe dziś do Krakowa z Warszawy, a poinformowane dobrze o stosunkach tamtejszych, zapewniają nas, iż wiadomość powyższa nie jest prawdziwą.

Przeciw Lemańskiemu. Warszawianinowi, który w Krakowie w szale zadróści strzelał do żony i znajomego swego Koszaka, na plantach — zaczęło się proces w sądzie krakowskim w piątek. Rozprawa będzie tajna.

Zjazd notaryuszów austriackich, który przez ówczesnego obradował w Wiedniu pod przewodnictwem Zelinki, uchwalił rezolucję ze skargą na kancelaryje sądowe, które notaryuszom odbierają pisarzy. Inne rezolucje domagają się uzupełnienia procedury notaryalnej, przedłożenia praktyki notaryalnej na lat cztery, regulacji sprawy używania notaryuszów za komisarzy sądowych, ochrony przeciw pisarzom pokątnym i zaprowadzenia obowiązkowego ubezpieczenia pensyjnego dla notaryuszów, kandydatów notaryalnych i ich żon. W dalszej rezolucji oświadczają notaryusze gotowość przy zapiskach poniżej 100 zł. interweniować bezpłatnie, jeżeli rząd znieśli w tych wypadkach także należności stemplowe. Do deputacji, która ministrowi sprawiedliwości przedstawiła na rezolucję zjazdu, w brano prezydium. Z Galicji jest w nim notaryusz Niemczewski z Krakowa.

Wypędzenie dziennikarza. Korespondenta *Kreuz-Zeitung*, podpisującego się „Jago“ — za to, że w korespondencji z Paryża donosił swojej redakcji, jakoby we Francji wybuchła rewolucja i jakoby sławny magazyn paryski „Bon Marché“ podpalono — wydalili polityka francuska z Paryża, a ambasador niemiecki oświadczył, że wcale nie myśli stawać w obrobie Jago.

Zbytek dawniejszy i dzisiejszy. Pod koniec siedemnastego wieku we Francji, kto chciał należeć do „świata“, musiał mieć konie podkutę srebrnymi podkowiemi. Wielu kazało nawet koła w ekwipażach obciążyć srebrem. Wówczas była moda noszenia w ubrań kosztownych guzików. Ludwik XIV nosił u kamizelki guziki wartości 80.000 fr. Podobnie guziki nosił król polski August Moony. Guziki te z brylantów czystej wody, nadzwyczajnej wielkości i zalazwiająco pięknie szlifowane, znajdują się w Dreźnie wraz z innymi po tym królu pamiątkami. W owych czasach nie było niczem osobliwym na zamkach wielkich panów mieć zamki u drzwi i klamki z drogiej metalu, nawet ze złota. Wszystko to jednakże przeskoczył zbytek dzisiejszych amerykańskich bogaczy. Jay Gould kupił dla swej córki, hrabiny Castellane, koronę z brylantów, należącą niegdyś do cesarowej Eugonii. Syn Jay Goulda kupił sobie wspaniały yacht, urządzony z przepychem — pływający pałac. Za wachlarz, zdobny malowidłami pendzla jednego ze znakomitszych malarzy amerykańskich, a przeznaczony dla faworyty, zapłacił 80.000 dolarów.

Zmarli. W Jezierku w powiecie stanisławowskim Aleksander Rodakowski, właściciel dóbr.

O Janie Styce, malarzu lwowskim, twórcy Polonii, którego dzieł wystawa otwarta jest obecnie w Pradze czeskiej, bardzo sympatyczny fejeton zamieszcza *Politik*.

W Czytelni katolickiej lwowskiej wręczono uroczystie prof. Thulliemu dyplom członka honorowego we wtorek.

Sytuacja parlamentarna.

(Telegram Gazety Narodowej.)

Budapest d. 12 października. *Magyar Ujsag*, który ma podobno bliskie stosunki z bar. Banffy, podaje pewien komentarz do ostatniej mowy prezydenta węgierskiego gabinetu. Przedłożenia ugodowe — pisze ten dziennik — zawierają *maximum* tych ustępstw, jakie jeden rząd mógł poczynić drugiemu i *minimum* tego, czego domagać się musi każdy rząd w interesie własnego kraju. Są więc one rezultatem długotrwałych rokowań i wzajemnych koncesji. Jeżeli więc jeden parlament przedsięwzięcie ważne zmiany, to unieważnia przez to odpowiednią kompensatę drugiej strony. Wskutek tego zeznają się musiały na nowo rokowania, czyli że ugoda nigdy do skutku dojśćby nie mogła. Rządy podjęły się skłonienia parlamentów do przyjęcia ugody bez zmiany. Jeżeli ten czy ów rząd nie może liczyć na większość swojego parlamentu, to powinien wynuść z tego odpowiednie konsekwencje. Jeżeli przeto większość parlamentu austriackiego nie przyjąłaby przedłożenia ugodowych, to gabinet węgierski tak to zrozumieć musi, że ugoda węgelska do skutku przyjść nie może i że w myśl ustawy wejść muszą w życie samoistne zarządzenia.

Budapest 12 października. Do rozdziału wydatków wspólnych austro-węgierskiej monarchii między Węgry a Austrię służył dotąd klacz, wedle którego z ogólnej sumy tych wydatków odliczano przedewszystkiem dwie setne części, które miały płać Węgry za Pogranicze wojskowe i te dwa procenty nazywały się „proaeipium“. Reszta dzieliła się na Austrię i Węgry w stosunku 70:30. Odpowiedź deputacji kwotowej austriackiej na propozycje węgierskie, przyjęła dziś na posiedzeniu deputacja węgierskiej do wiadomości i godzi się na przyszłość ze zniesieniem „proaeipium“, a domaga się, aby wydatki wspólne dzielić między Węgry a Austrię w stosunku 38:61:5. Kwota ta ma być zachowana na 38 w stosunku do 62.

Deputacja węgierska odczytała swą odpowiedź na te propozycje austriackie na później, austriacka zaś deputacja wróciła do Wiednia.

Budapest d. 12 października. Komisja ekonomiczna przyjęła w rozprawie ogólnej projekt ustawy o związku handlowo-cywnym zawartym pomiędzy Rządami

obu połów Monarchii. W toku rozprawy prezydent ministrów bar. Banffy, oraz ministrowie Daranyi i Daniel przemawiali za przedłożeniem.

Bar. Banffy bronił stanowiska rządu, który postąpił sobie stosownie do art. I ustawy z roku 1898. Po wszystkich anteedenach nie ma żadnego powodu do znoszenia przedłożenia o samodzielnym ekonomicznym ustroju Węgier.

Budapest 12 października. Półrządowe zaprzeczono temu, aby ministrowie austriacy jeździli do Budapesztu po prowizoryum ugodowe. Podróż ich była czysto informacyjną i nie prowadzono nawet rokowań w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Budapest 12 października. Za hr. Thunem wyjechał dziś rano do Wiednia br. Dipauli, a po południu wyjedzie i dr. Kaizl.

Wiedeń 12 października. *Neues Wiener Tagblatt* donosi z Budapesztu, że podróż ministra br. Dipauliego do Budapesztu nie miała nic wspólnego z przedłożeniami ugodowymi. Minister handlu podjął tę podróż tylko dlatego, aby się przedstawił węgierskim kolegom, z innej strony jednak — jak donosi *N. W. Tagblatt* — podają, że br. Dipauli miał zakomunikować prezydentowi ministrów hr. Thunowi bardzo ważne wiadomości, z których to powodu hr. Thun zaraz wczoraj wieczorem wyjechał z Budapesztu. Hr. Thun miał otrzymać wezwanie do cesarza. W niektórych kołach węgelskich mówią o przesileniu w gabinecie austriackim.

Telegramy i telefonematy

Wiedeń 12 października. Urzędowa „Wiener Zeitung“ ogłasza rozporządzenie gabinetu austriackiego datowane 11 bm. **a znoszące od dnia ogłoszenia jego stan wyjątkowy w następujących powiatach galicyjskich:** bialskim, dąbrowskim, kolbuszowskim, łancuckim, mieleckim, niskim, ropczyckim, tarnobrzekim, wadowickim i żywieckim.

Wiedeń 12 października. Minister sprawiedliwości przeniósł adwokatów sądowych: Lisa z Belza do Łąki, Kaweckiego z Tumatca do Monasterzyska, Olszewskiego z Rymanowa do Przemyśla, Smoleckiego z Łopatyna do Bursztyna, Tarnawskiego z Solki do Suczawy, Cukrowskiego z Obertyna do Radziechowa, Przybysławskiego z Komarna do Doliny, Zukowskiego z Radowiec do Waszkowic, Bałegnu z Seretu do Gurahumory, Rottera z Radziechowa do Bóbrki, Reufa ze Stanesztów do Radowiec i Dańca z Wiśniowczyka do Rymanowa.

Oficyała kancelaryjnego sądowego Grubera z Kołomyi zamianował minister naczelnikiem kancelaryjnym drugiej klasy w kołomyjskim okręgu sądowym.

Minister sprawiedliwości przeznaczył adjunkta Illasiewicza z lwowskiej apelacji do Solki, a adjunktami zamianował asystantów sądowych: Nowakowskiego dla Obertyna, Piatkowskiego dla Delatyna, Siwskiego dla Łopatyna i Stadlera dla Wyżnicy.

Budapest 12 października. „Budapesti Hirlap“ ogłasza rozmowę z drem Kaizlem, który na zapytanie oświadczył, iż wierzy w przyjęcie ustaw ugodowych przez austriacki parlament, ale w granicach, jakie wskazał w swojej mowie. Termin sfinalizowania ugody nie da się przewidzieć, ale rząd austriacki nalegać będzie na szybkie postanowienie, aby zakończyć stan niepewności. Na zapytanie, czy i w jakiej formie wprowadzone będzie prowizoryum ugodowe, odpowiedział minister odpowiedzi.

Budapest 12 października. Przyjechał tu wczoraj także br. Dipauli.

Budapest 12 października. Wczoraj referent austriackiej deputacji kwotowej Beer przedstawił na posiedzeniu austriackiego i węgierskiego subkomitetu kwotowego propozycje austriackie co do kwoty. Propozycje te dziś referent węgierski Falk przedstawi węgierskiej deputacji kwotowej.

Budapest 12 października. O godzinie 1 w południe zeszły się wczoraj subkomitety deputacji kwotowych austriackiej na propozycje węgierskie przewidując, że porozumienie między deputacjami nie da się osiągnąć i że rokowania już dziś będą zerwane.

Budapest 12 października. Hr. Thun odjechał już do Wiednia.

Budapest 12 października. Austriacka deputacja kwotowa odbyła dziś przed południem dłuższe posiedzenie, na którym prezydent hr. Schönborn zawiadomił, że deputacja węgierska zastrzegła sobie przystępowanie propozycji austriackiej i ułożenie odpowiedzi w stosownym terminie późniejszym. Z tego powodu obrady na razie przerwano.

Paryż 12 października.

Gabinet postanowił zwołać parlament na 25 bm.

Konstantynopol 12 października. Admirał Tottier, któremu polecono zawiadomić notablów mahometańskich o odwołaniu wojsk tureckich z Krety, złożył oświadczenie, że cztery mocarstwa przyjęły na siebie odpowiedzialność za bezpieczeństwo mahometan, nad którymi będą tak samo czuwały jak nad chrześcijanami. Porta musiała zgodzić się na to, ponieważ w przeciwnym razie mocarstwa byłyby na nią zwały wszelką odpowiedzialność za niepokoje i gwałty.

Pomimo tych uspokajających zapewnień, bardzo wielu mahometan opuszcza wyspę.

Konstantynopol 12 października. Porta wysłała na Kretę rozkaz rozpoczęcia wyprowadzenia wojsk tureckich z wyspy. Generał dywizyjny Osman Nury poruczone na przedsięwzięcie odpowiednich kroków.

Dział ekonomiczny.

— Towarzystwo akcyjne budowy wagonów i maszyn w Sanoku. Od roku 1892 istniejące w naszym kraju przedsiębiorstwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku, które z każdym rokiem daje nowe dowody swej żywotności i zdolności do skutecznego konkutowania z tego rodzaju przedsiębiorstwami zagranicznymi. Pierwotnie miała fabryka stanowić własność p. Kazimierza Lipińskiego, rozszerzoną została z biegiem lat a w r. 1895 przedsiębiorstwo to zamieniono zostało na spółkę akcyjną, istniejącą do dziś dnia jako „*Pierwsze akcyjne Towarzystwo budowy wagonów i maszyn, przedtem Kazimierz Lipiński w Sanoku*“ a zostającą pod protektoratem Banku krajowego. Spółka ta wyposaiona jest kapitałem akcyjnym jednego miliona zł. i zbudowała w ostatnich dwa latach w Sanoku może największy w kraju nowy zakład fabryczny, załad, który nawet w porównaniu z podobnymi zakładami zagranicznymi, stoi na wysokości swego z dnia. Fabryka zatrudnia obecnie zwyż 800 robotników i oprócz znacznej ilości wyrobów kotłarskich i maszynowych zbudowała już przeszło 1500 wagonów. Bank krajowy posiada na własność akcyi tego przedsiębiorstwa za 100.000 zł., a nadto udziela mu stałe kredyty, przeważnie tytułem zaliczek na roboty wagonowe w wysokości, która chwilami do 1/2 miliona zł. dochodzi. To zaufanie, jakim obdarza fabrykę sanocką Bank krajowy, który czasem może za nadto być ostrożnym przy udzielaniu poparcia finansowego powstającym w naszym kraju zakładom przemysłowym, wskazuje, że Towarzystwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku, wyrobiło sobie już opinię poważnego i sumiennego przedsiębiorstwa przemysłowego.

Mamy przed sobą ogłoszone obecnie drukiem sprawozdanie zarządu z obrótów tego Towarzystwa za r. 1897/8.

Jest to rezultat czynności trzeciego roku istnienia Towarzystwa, a wykazujący dalszy wzrost obrotów rachunkowych, a w miarę tegoż wzrostu i większy zysk. Ze sprawozdania tego okazuje się, że osiągnięty obrót we wszystkich gałęziach fabrykacji wyniósł w roku 1897/8 1.324.316 zł. 49 ct., a w porównaniu z r. 1896/7 wzrósł o sumę 299.471 zł. 62 ct.

Osiągnięty w r. 1897/8 zysk, po strąceniu 10.000 zł. zarezerwowanych na pokrycie niewymierzonego dotychczas podatku dochodowego za rok 1896/7, wyniósł 122.286 34 zł.

czyli 24 45 pro. pierwotnego kapitału, zaś po odpisaniu przewidzianych §. 86. statutu amortyzacji w kwocie 27.561 26 „ okazuje się czysty zysk 94.725 08 zł.

Po wydzieleniu z czystego zysku tantiem przypadających według statutu dla dyrektora zakładu, rady zawiadowczej i komitetu wykonawczego, okazało się, że można wypłacić akcjonariuszom 5 pro. dywidendy, a nadto 4 pro. jako superdywidendę, czyli, *z kuponu przynosił 9 pro. od sta a 22 zł. 50 ct. od akcyi dochodu*.

W ciągu trzech lat istnienia Towarzystwa odpisano tytułem statutu przepisanych amortyzacji:

za rok 1895/6 14.118 35 zł.
„ 1896/7 20.657 06 „
„ 1897/8 27.561 26 „
razem 62.336 67 zł.
a nadto utworzono fundusz rezerwowowy §. 37 statutu w kwocie 28.928 88 „

Po dzień 30 czerwca 1898 r. cyfra otwartych zamówień we wszystkich gałęziach fabrykacji wynosiła 631.501 zł.

W myśl uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 30 września 1897 został za zezwoleniem zarządu powiększony kapitał akcyjny Towarzystwa przez wydanie dalszych dla okazji opiewających akcyj po 500 koron do łącznej kwoty 2.000.000 koron, co okazało się koniecznym wobec wielkiego wzrostu przedsiębiorstwa.

Komitet rewizyjny, z posłem Augustem Gorayskim na czele, zbadał przedłożone mu przez Komitet wykonawczy zamknięte rachunków i bilans za rok 1897/8 Towarzystwa, porównał ofyry bilansu, rachunku zysków i strat, oraz poszczególnych inwentarzy z księgmami fabryki, a gdy te okazały się zgodne, przyszedł do przekonania, że bilans zamknięcia, wykazujący w stanie czynnym 2.133.329 zł. 02 ct., a w stanie biernym 2.038.603 zł. 94 ct. jest dobrze zestawiony, że zatem wykazany czysty zysk w kwocie 94.725 zł. 08 ct. należy być w całości, a prowadzenie ksiąg jest wzorowe.

Następnie udał się dwaj członkowie komitetu rewizyjnego do Sanoka, porównali księgi z istótnym stanem rzeczy i przekonali się na miejscu we fabryce przez próbną sprawdzenie o zupełnej dokładności inwentarza tak pod względem ilościowym jako też war-

tościowym. Komitet podnosi, że czynność jego była wcale ułatwiona nader przejrzystym i szczegółowym sporządzeniem inwentarza, co z zupełnem uznaniem tak dla zarządu fabryki, jako też dla komitetu wykonawczego tem bardziej podnieść należy, ile że wobec ogromnych zapasów w materiale fabrycznym inwentowanie było trudnem i żmudnem.

Wiadomości giełdowe.

Lwów, dnia 12 października 1898.
Akcyje za sztukę: Kolej gal. Karola Ludwika od 200 zł. m. k. 239 — do 243 —. Kolej Lwów-Czern-Jasaka po 200 zł. w. a. 291 — do 294 —. Banku hipotecznego po 200 zł. w. a. 377 — do 387 —. Banku kredytu gal. po 200 zł. w. a. 200 — do 210 —. Akcyje garbarni Rzeszowskiej po 100 zł. 205 — do 212 —.

Listy zastawne na 100 zł.: Banku hipot. gal. 4% koronowa 96/50 do 97/20. 5% a 10% prem. 110/20 do 110/50. 4 1/2% los w 50 lat 100/10 do 100/80. Banku krajowego 4 1/2% los w 50 lat 100/80 do 101/60. Banku krajowego 4%, los w 50 lat 98 — do 98/70. Towarz. kredy. gal. emsk. 4% (l. emisja) 97/50 do 98/20. 4%, los w 41 1/2 lat 97/70 do 98/40. 4%, los w 56-letach 95/70 do 96/40.

Obblig. za 100 zł. Galic. fundusz promocyjny 4% 97/40 do 98/10. Bukow. fundusz promocyjny 5% 102/50 do —. Kom. banku krajowego 5% w. a. II. em. 102/30 do —. Pożyczka krajowa 6% w. a. I. em. 100/50 do 101/20. 4% obligacje kolejowe Banku kraj. 97/50 do 98/20 za 100 nom.

Losy: Losy miasta Krakowa 28/50 do 28/50. Losy miasta Stanisławowa 50 — do —. Monety: Dukaty cesarskie 5/61 do 5/71. Napoleondor 9/49 do 9/59. Półimperyal 9/47 do 9/57. Rubel rosyjski papierowy 1/27/30 do 1/28/20. 100 marek niemieckich 58/60 do 59/10.

Wiedeń d. 12 października. Przed zamknięciem wczorajszej giełdy notowano: Alpin 176/60, Kredyty węg. 377/75, Anglo banki 150/50, Unionbanki 291/50, Losy tureckie 57/70, Staatsbank 347/37, Tytoniowa 129/75, Kolej Elbethal 261/50, Bank dla krajów koronnych 322 —, Bank związkowy 261 —, Węgierska renta papierowa 98/05, Kredytowe ziemskie —, Kredyty 351/75, Rima-Murana 253/25, Rubel papierowy —.

Budapest d. 12 października. Przed zamknięciem wczorajszej giełdy notowano: Kredyty węg. —, Węg. pożyczka prom. 381/50, Węgierski bank kredy. 378/25, Węgierski bank ekonomiczny 254/75, Węgierski bank hipoteczny 241/25, Węgierska renta koronowa 98 —, Rima-Murana 253/25.

Berlin d. 12 października. Przed zamknięciem wczorajszej giełdy notowano: Kredyty 220/75, Staatsbank 147/60, Lombardy 31 —, Losy tureckie —.

Wiedeń d. 12 października. (Telegram „Gaz. Nat.“) Dział o godzinie 10 minut 30 przed południem notowano na giełdzie wiedeńskiej: kredyty 352/51, węg. zakład kredy. tow. —, anglobanki 157/50, lombardbanki 321/75, kolej państwowa 347/37, elbethal —, akcje tytoniowe 130 —, alpin 177/80, losy tureckie 57/80, unionbanki —, ruble —, renta hiszpańska —.

Z rynków towarowych.

Sprawozdanie z targu zbożowego na Kieparzu. **Kraków 11 października.**

Uspokojenie dzisiejszego targu było eokolwiek słabsze. Ze względu na niższe notowania zagranicą, młynarze dążyli do obniżenia ceny, lecz sprzedający wobec rzeczywistego braku towaru, nie chcieli zejść się na ustępstwa. Z tej przyczyny obroty były wogóle nie wielkie, a ceny pozostały mniej więcej niezmienione.

Pisano: pszenica biała 9/20 do 9/31 zł., orzechowa 9/05 do 9/40 zł., żyta 9 — do 9/35 zł., żyto 7/60 do 8/05 zł., jęczmień browarny 4/55 do 7/10 zł., na paszę 0 — do 0 — zł., owies 0/53 do 6/30 zł., owies do siewu 0 — do 0 — zł., koniżyna czerw. — do 0 — zł., biała — do —, rzepak — do —, wyka 0 — do 0 — zł., bob 0 — do 0 — zł., kukurydza 0 — do 0 —. Wszelkie — 00 kilogramów.

Wiedeń d. 12 października. Notowano wczoraj pszenicę na wiosnę 8/98 do 9 —, pszenicę na jesień 9/23 do 9/30, żyto na jesień 7/93 do 7/95, owies na maj-czerwiec 6/09 do 6/10, owies na jesień 5/78 do 5/83, kukurydza na maj-czerwiec 4/94 do 4/98, kukurydza na wrzesień-październik 5/90 do 5/92, rzepak na sierp.-wrz. — do —, Spirytus kontyngentowy 10.000 l. 1% szara do od-dania 18/60 do 18/80.

Budapest d. 12 października. Pszenica na maj 9/03 do 9/04, na wrzesień 0 — do 0 —, na październik 8/85 do 8/86, żyto na wiosnę 7/75 do 7/76, na październik 7/40 do 7/41, kukurydza na październik 5/30 do 5/40, owies na maj-czerwiec 5/80 do 5/81, na wrzesień 0/09 do 0/10, pszenica na jesień 0/00 do 0/00, kukurydza na wrzesień 0/00 do 0/00, kukurydza na maj 18/19 r. 4/67 do 4/68, rzepak na sierpień-wrzesień — do —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12 października.

Hotel Europejski. W. Sokulski z Rohoczyna, W. Sokulski z Kruhowa, St. Molneri z Budapesztu, S. Rozenzweig z Wiednia, L. Proek z Pantalowic, dr. E. Porębowicz z Krakowa.

Nadesłane.

(Za tę rubrykę redakcyja nie odpowiada.)

Wiedeń 10 października.

Dr. Stanisław Zabłocki

powrócił do Lwowa i ordynuje przy ul. Sykstuskiej 34 II piętro od 11 1/2 — 12 ul. 3-4 popoł. w chorobach nosa, gardła, uszu i piersi.

Pracownia
Sukien damskich i ubiorów dziecińczych
zgodnie najnowszą metodą
Kauki kroju francuskiego
pod firmą:
Marya Waśniewska
Lwów, ul. Korallenka 1. 8
Wielkie leczenie sukien jako najpoczątkowej.
Przy zamówieniu sukien i propozycji uprasza się o przysła-
nie do nas: jednego cięcia, długości, koloru sukienki i
objętości w kłębku. Dla dzieci: wiel. sukienki
w pami. i pami. długości od sukienki do sukienki.
Na terenie pralni materij. haftu i szycia — francus.

Jedna 100.000 koron a dwie po 25.000 koron — oto są główne wygrane wielkiej loteryi wiedeńskiej jubileuszowej wystawy. Będą wypłacone gotówką z potrąceniem tylko 20%. Pamiętajcie należy o tem, że ostatnie ognienie naznaczone nieodwołalnie na 22 października br.

STORY SAMOCZYNNY

począwszy od 90 ct

Tylko co wysłała bardzo zajmująca broszura p. t.:

Szczęście i dążenia społeczne.

Luźne uwagi skreślił

St. Korczak.

Nakład Księgarni Katolickiej

WŁAD. MIŁKOWSKIEGO

w Krakowie, Rynek 30.

Cena egzemplarza 30 ct., z przesyłką o 3 ct. więcej.

PROBE OGŁOSZENIA

po 1 ct. od wyrazu.

KASEIKI żelazne z zamkami wermi-mowskimi na pieniądze i dokumenty po z. 4-40, 5-50, 6-50, 8-50, 12-50. Kasy ogniotrwałe poleca Piotr Ch. Zastowski, handel żelazny w Lwowie, pl. c. Kapitulny 1 (naprzeciw katedry).

EKONOM 28-letni, z ukończoną niższą szkołą, polniczą, z półtoraroczną pracą w tym zawodzie, poszukuje pracy zarab lub od Nowego roku na ordynaryj. A. B. Kańczuga.

MATRZYSTA c. k. seminarium nau-czyielskiego jako instruktor domo-woy poszukuje lekcyj w miejscu. Zgło-szenia pod M. P. K. c. k. sem. naucz. Kańczuga 5.

LEKTORKA w niemieckim i polskim języku zdolna, poszukuje zajęcia na porę poobiednią. Blizsza wiadomość w Ad-ministracji Gazy Narodowej.

URZĘDNIK w popołudniowych godzi-nach udzielałby chętnie lekcyj i gry na fortepianie za mierną cenę. Uczeń Mi-kuługo. Adres: Języczków 1. 30, wia-do-mość u pp. Słowińskich.

5 kilo **Winogron** - uracyj-nych - opłatnie za zaliczką z. 2 10.
Lebhart Beresgass 4 (Węgry).

Bulion

świeży, para gotowany, przewyborny, po-ziższych cenach z. 5-50, 6-50, 7-50; dla chorych z samego drobiu i dzikiego ptactwa po 10 ztr. kilo. - Łapszyn Brzożany

JÓZEF SCHUSTER

wyłączny skład i pracownia kołder i materaców we Lwowie

ulica Kopernika 1. 5.

Ponieważ w wielu sklepach sprzedają kołdry i materace jako moje wyroby, oświadczam, że tu we Lwowie nie robię dla żadnego obcego sklepu, lecz sprzedaję własnego wyrobu kołdry i materace tylko u siebie we własnym sklepie przy ul. Kopernika 1. 5. Kołdry duże i na ow-czej wełnie od ztr. 3.50 w każdej cenie do ztr. 14-50. Kołdry sztywne jedwabne duże i na wełnie owczej od ztr. 10.50 po-cząwszy. Materace czyste włócznie od ztr. 12.50 w każdej cenie do ztr. 30-50. Poduszki włóciennic i z pierza, przeście-rań, poszewki i t. d. Kto więc na zimę potrzebuje dobrą, ciepłą kołdrę lub ma-terac, otrzyma tańsze najtaniej wprost w mojej pracowni we Lwowie ulica Ko-pernika 1. 5, pod firmą Józef Schuster. (Lwów, Biuro Impresji) 5050

ANTONI HALSKI

handel żelazny

Lwów, plac Maryacki 1. 9,

poleca swój

osobny magazyn mebli żelaznych

na I. piętrze:

Kółka żelazne składowe na ztr. 5-50 ct. Kółka z bokami. - tólcza-dzielne ze siatką. - Materace druciane ztr. 12-50. Umywalne żelazne Bidety ztr. 8-50. Drabinki składane. Kło-zety różnorodne poko-jowe itp.

Pasaż Hausmana

I. Lwowski

Photo-Plasticon

Od 13 do 16 bm. są do widzenia

Niederlandy

Wstęp 10 centów. 3045

Blizsze szczegóły w plakatach.

Do wydzierżawienia 2 folwarki

jeden do 400 morgów, dom duży murowa-ny, budynki dobre, do objęcia od 1 mar-ca 1899. Drugi 500 morgów ornego pola, 200 sianożęci i 1 ak. staw. Budynki ob-zerne, murowane, do objęcia także na wiosnę. Blizsze warunki także osobiste na miejscu. Na listy się nie odpowiada. Zgłoszeń się można każdego czasu u wła-sicieli, stacya kolei Zborów, skrzynka Glinna. 3140

Głogi

na żywo 2, 3 i 4-letnie po cenie 7,

9 i 12 ztr. za 1000 sztuk, tudzież

nasiona i sadzonki leśne, drzew-ka parkowe, trzawy owocowe

i ozdobne poleca najtaniej

Leśnictwo Zassów pod Czarną

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

o. p. Zassów. 3142

KASY

stare i nowe sprze-daje najtaniej

St. Korczak

L. Salsbergera 3.

2119

Magazyn ubrań

M. Neumann

Wien, I. Kärntnerstrasse 19.

Ubranie z Loden. ztr. 15-16

Hawelok. 9-10

Zarzutka jesienna. 9-10

Paltot zimowe. 16-17

Podanie miary. Katalogi i wzory gra-tis i franco. Wyświetla tylko za pobra-niem, jednakże nieodpowiadające ubra-nia przyjmuje się napowrót.

L. Międzyńska

powróciła

i udziela lekcyj tańców w domach

prywatnych, pensjonatach i u

siebie

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

ulica Ormiańska 24, I. piętro

Zmiana lokala.

Lwowski Akcyjny Zakład Zastawniczy

przeniesiony został z ulicy Czarneckiego 1. 1 do lo-

kalu po Banku austro-węgierskim

ulica Karola Ludwika 1. 3, I-sze piętro

(nad magazynem Wpp. Schayerów) 3132

gdzie jak dotychczas

udziela zaliczki na

kosztowności wszelkiego rodzaju, na papiery

wartościowe i w ogóle na przedmioty drogo-

cenne, rozmiarem swym i gatunkiem do za-

stawu nadające się.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.

Biuro otwarte od 9-1 rano i od 3-6 po południu.